

16. Hudební výchova

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vzdělávací obor: Hudební výchova
Vyučovací předmět: Hudební výchova

1. NÁZEV VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU: HUDEBNÍ VÝCHOVA

2. CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Hudební výchova vede žáka prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností k porozumění hudebnímu umění, k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu.

Hudební činnosti jako činnosti vzájemně se propojující, ovlivňující a doplňující rozvíjejí ve svém komplexu celkovou osobnost žáka, především však vedou k rozvoji jeho hudebnosti – jeho hudebních schopností, jež se následně projevují individuálními hudebními dovednostmi – sluchovými, rytmickými, pěveckými, intonačními, instrumentálními, hudebně tvořivými a poslechovými.

3. OBSAHOVÉ , ČASOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Vyučovací předmět hudební výchova má časovou dotaci jednu hodinu týdně ve všech ročnících nižšího gymnázia. Výuka probíhá ve třídách nedělených v počtu 30žáků.

Obsahem vokálních činností je práce s hlasem, při níž dochází ke kultivaci pěveckého i mluvního projevu v souvislosti s uplatňováním a posilováním správných pěveckých návyků. Obsahem instrumentálních činností je hra na hudební nástroje a jejich využití při hudební reprodukci i produkci. Obsahem poslechových činností je aktivní vnímání znějící hudby, při níž žák poznává hudbu ve všech jejích žánrových, stylových i funkčních podobách, učí se hudbu analyzovat a interpretovat.

Průřezová témata:

Do obsahu vyučovacího předmětu Hudební výchova jsou integrovány následující tématické okruhy průřezových témat:

Multikulturní výchova – vnímání rozmanitosti, harmonie a diferenciac

Mediální výchova – fungování a vliv médií na společnost

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – kořeny evropských kultur,

prolínání kultur, kulturní dědictví

Osobnostní a sociální výchova – sebepoznání a sebepojetí, mezilidské vztahy, kreativita

Psychohygiena – uplatnění hudby při relaxaci

Přehled průřezových témat:

Ročník	Tematický celek	Průřezové téma
<u>PRIMA - SEKUNDA</u>	Hlasová hygiena, techniky vokálního projevu (scat, falzet, aj.) a jejich využití při zpěvu a mluvním projevu Výrazový tanec, pantomima	Osobnostní a sociální výchova,
	Hudební styly a žánry období do padesátých let 20. století	Výchova k myšlení v evropských souvislostech
<u>TERCIE - KVARTA</u>	nejstarší památky hudby, renesance, baroko, klasicismus, romantismus, 20. století	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
	hudební dílo a jeho autor, doba vzniku, život autora, charakteristika artifiální a nonartifiální hudby	
	módnost a modernost, kýč, provázanost, inspirace, epigonství, hudba a slovo, filmová hudba	Mediální výchova

Klíčové kompetence

Ve vyučovacím předmětu Hudební výchova rozvíjíme klíčové kompetence (systém vědomostí, dovedností i postojů potřebný ke kompetentnímu jednání v přirozených životních situacích) zejména těmito strategiemi:

Kompetence k učení

Tvůrčí využívání osvojených dovedností

- Učení se prostřednictvím vlastní tvorby

- Poznávání hudby jako způsob poznávání světa
- Rozvoj tvořivosti žáků aktivním osvojováním různých hudebních technik
- Vnímání uměleckých slohů a děl v jejich historickém kontextu

Kompetence k řešení problémů

- Hledání vhodných způsobů realizace a prezentace zadaných úkolů
- Variace na zadané téma
- Kritické myšlení

Kompetence komunikativní

- Umění a kultura jako způsob komunikace a vlastního vyjádření
- Rozvoj dovedností důležitých pro vedení dialogu nebo diskuse o dojmu z uměleckého díla
- Rozbor pohledu druhého člověka, rozvoj empatie

Kompetence sociální a personální

- Vytváření společného díla
- Vytváření dostatečného prostoru pro osobité hudební projevy žáků

Kompetence občanské

- Osobní prožitek uměleckého díla jako cesta k ocenění a ochraně kulturního dědictví
- Seznamování s významnými hudebními díly a jejich autory
- Návštěvy kulturních akcí

Kompetence pracovní

- Osvojování hudebních technik
- Správné používání nástrojů

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Hudební výchova				
Oblast	Hudební výchova	Ročník		
Očekávané výstupy Žák	Učivo	prima- sekunda	Průřezové téma	
využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	<ul style="list-style-type: none"> • Intonování písní 			
uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě	<ul style="list-style-type: none"> • Hlasová hygiena, techniky vokálního projevu (scat, falzet, aj.) a jejich využití při zpěvu a mluvním projevu 	P-S	Osobnostní a sociální výchova, psychohygiena - uplatnění hudby při relaxaci	
zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase	<ul style="list-style-type: none"> • Nácvik zpěvu jednoduchých písní s doprovodem 			
dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého	<ul style="list-style-type: none"> • Vlastní a cizí vokální projev 			
reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb	<ul style="list-style-type: none"> • Reprodukce zpěvu a jednoduchého doprovodu 	P-S	Multikulturní výchova	
realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů	<ul style="list-style-type: none"> • Hudební styly a žánry období do padesátých let 20. století 	P-S	Výchova k myšlení v evropských souvislostech	
zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě	<ul style="list-style-type: none"> • Výrazový tanec, pantomima 	P-S	Osobnostní a sociální výchova	
na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu	<ul style="list-style-type: none"> • Pohybová improvizace 			
vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	<ul style="list-style-type: none"> • Vztah hudby a výtvarného i dramatického umění 	P-S	Mediální výchova	

Oblast: Umění a kultura	Předmět: Hudební výchova	Období: Tercie-Kvarta	
Očekávané výstupy žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
rozpozná hudební nástroje, využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje	hudební nástroje symfonického orchestru - strunné - dechové - bicí	tercie - kvarta	
využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	vokálně instrumentální aktivity individuální a společné, rozšiřování hlasového rozsahu	T-K	
uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluveném projevu v běžném životě, zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého	tóniny, hudební improvizace, akordy	T-K	Osobnostní a soc. výchova- mezilidské vztahy, sebepoznání a sebepojetí
reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace	rytmické zákonitosti, hra na hudební nástroje, hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře	T-K	Kreativita
se orientuje v zápise písni a skladeb různých stylů a žánrů, tyto písni či skladby na základě individuálních schopností a získaných dovedností svým způsobem realizuje	notový záznam hudby, kontrasty vzhledem k žánru a stylu	T-K	
rozpozná různá období	nejstarší památky hudby, renesance, baroko, klasicismus, romantismus, 20. století	T-K	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech- kulturní difference, Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět

se orientuje v proudu znějící hudby, vnímá užitě hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku	analýza významných prvků skladby, sonátová forma, malá a velká písňová forma	T-K	
zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami.	hudební dílo a její autor, doba vzniku, život autora , charakteristika artifiční a nonartifiční hudby	T-K	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Jsme Evropané
vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění.	módnost a modernost, kých, provázanost, inspirace, epigonství, hudba a slovo, filmová hudba	T-K	Mediální výchova- fungování a vliv médií ve společnosti